

PARTİKÜL MATEMATİK

MATEMATİK CİDDİ BİR İŞTİR EĞLENCE GEREKTİRİR...

MANTIK - 1

Önerme

TANIM

Doğru ya da yanlış kesin hüküm bildiren ifadelere **önerme** denir.

- Önermeler genellikle p, q, r, t gibi küçük harflerle gösterilir.
- Soru, ünlem, emir cümleleri önerme olmaz.

SORU

Aşağıdakilerden hangileri önermedir?

- İyi geceler!
- $3 < 128$
- Ankara Türkiye'nin başkentidir.
- Buraya gel!

Önermelerin Doğruluk Değeri

TANIM

Bir önermenin doğru ya da yanlış olmasına o önermenin **doğruluk değeri** denir.

Bir önerme doğru ise ..... veya ..... ile gösterilir.
Bir önerme yanlış ise ..... veya ..... ile gösterilir.

SORU

Aşağıdaki önermelerin doğruluk değerlerini bulunuz.

p: "3 tek bir sayıdır."

q: "Üç basamaklı en büyük doğal sayı 99'dur."

r: " $x = 4$ ise x'in alabileceği tam sayı değerlerinin toplamı 0'dır."

s: "Üçgenin iç açılarının ölçüleri toplamı 360'dır."

Melih Akgündüz

Partikül Matematik

TANIM

Doğruluk değerleri aynı olan iki önermeye **denk önermeler** denir.

p önermesi q önermesine denk ise .....

p önermesi q önermesine denk değil ise ..... ile gösterilir.

SORU

Aşağıda verilen önermelerden birbirine denk olanları bulunuz.

p: " $8 - 3 = 5$ 'tir."

q: "En büyük asal sayı 91'dir."

r: "Dünya Güneş'ten büyüktür."

s: "0 bir doğal sayıdır."

Mantık matematik biliminin semboller ile gösterimine büyük katkıları olan Leibniz, eşitliğin "=" ve çarpma için "x" sembollerini ortaya koyan bilim insanıdır.

Doğruluk Tablosu

TANIM

Önermelerin doğruluk değerlerinin gösterildiği tabloya **doğruluk tablosu** denir.

p	q

n farklı önermenin birbirine göre 2^n tane doğruluk durumu vardır.

SORU

5 farklı önermenin birbirine göre kaç farklı doğruluk durumunun olduğunu bulunuz.

Melih Akgündüz

Partikül Matematik

Önermenin Değili

TANIM

Bir önermeyi doğru iken yanlış, yanlış iken doğru yaparak elde edilen yeni önermeye bu önermenin **değili** (olumsuzu) denir.

..... veya ..... şeklinde gösterilir.

Bir önermenin değilinin değili önermenin kendisine denktir.

SORU

Aşağıda verilen önermelerin değilini bulunuz.

p: "Ankara Türkiye'nin başkentidir."

q: "5 sayısı 7'den küçüktür."

Bileşik Önermeler

TANIM

İki veya daha fazla önermenin

- ve
- veya
- ya da
- ise
- ancak

bağlaçları ile birbirine bağlanmasıyla elde edilen yeni önermeye **bileşik önerme** denir.

PARTİKÜL MATEMATİK

MATEMATİK CİDDİ BİR İŞTİR EĞLENCE GEREKTİRİR...

"ve" Bağlacı

p	q	$p \wedge q$
1	1	
1	0	
0	1	
0	0	

"veya" Bağlacı

p	q	$p \vee q$
1	1	
1	0	
0	1	
0	0	

SORU

Aşağıdaki ifadelerin doğruluk değerlerini bulunuz.

a) $1 \wedge (0 \wedge 1) \equiv$

b) $(1' \wedge 0) \wedge 1 \equiv$

c) $(1 \wedge 1) \wedge (0' \wedge 1) \equiv$

Melih Akgündüz

Partikül Matematik

SORU

$(1 \vee 0) \wedge (0' \wedge 1) \wedge (1' \vee 0)$

bileşik önermesinin doğruluk değerini bulunuz.

"ve" ile "veya" Özellikleri

1) Tek Kuvvet

$p \wedge p \equiv$

$p \vee p \equiv$

2) Değişme

$p \vee q \equiv$

$p \wedge q \equiv$

3) Birleşme

$(p \vee q) \vee r \equiv$

$(p \wedge q) \wedge r \equiv$

4) Dağılım

$p \vee (q \wedge r) \equiv$

$p \wedge (q \vee r) \equiv$

Melih Akgündüz

Partikül Matematik

• $p \wedge p \equiv$

• $p \wedge p' \equiv$

• $p \wedge 1 \equiv$

• $p \wedge 0 \equiv$

• $p \vee p \equiv$

• $p \vee p' \equiv$

• $p \vee 1 \equiv$

• $p \vee 0 \equiv$

SORU

Aşağıda verilen bileşik önermelerin en sade hallerini bulunuz.

• $1 \wedge (p \wedge p)$

• $(0' \wedge p) \wedge (p \wedge 1)$

• $q' \wedge (p \vee p)$

PARTİKÜL MATEMATİK

MATEMATİK CİDDİ BİR İŞTİR EĞLENCE GEREKTİRİR...

Aşağıda üç farklı bina gösterilmiştir. Bu binalar kırmızı, mavi ve yeşil renklerinden sadece birisi ile boyayacaktır.

p: 1. bina yeşil renge boyanmıştır.

q: 2. bina kırmızı renge boyanmıştır.

p' v q önermesi yanlış olduğuna göre; 1,2 ve 3 numaralı binalar sırası ile hangi renklere boyanmıştır?

Melih Akgündüz

Partikül Matematik

Melih Akgündüz

Partikül Matematik